Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування Навчально-реабілітаційного центру № 22 Оболонського району м. Києві

30.09.2026

м. Київ, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 30.09.2026 групою НПМ здійснено відвідування Навчально-реабілітаційного центру № 22 Оболонського району м. Києві (далі – центр, заклад, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Круцюк Антон Володимирович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Федусик Юлія Вадимівна, заступник начальника відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сидоренко Віта Миколаївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Центр знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Бережанська, 6, 04074.

Директор – Гребенюк Тетяна Миколаївна.

Під час відвідування були присутні заступник директора Скобленко Наталя Ігорівна та Коновалова Наталія Володимирівна.

Згідно з Статутом Навчально-реабілітаційного центру № 22 Оболонського району м. Києва, затвердженим розпорядженням Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації від 30 листопада 2016 року №704 (у редакції розпорядження Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації від 04.07.2023 № 405), заклад є комунальною, неприбутковою установою, належить до комунальної власності територіальної громади міста Києва та віднесена до сфери управління Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації на підставі рішення Київської міської ради від 17 лютого 2022 року № 4348/4389 «Про зміну типу та найменування деяких закладів освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва» і підпорядкована управлінню освіти Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації.

Центр є закладом загальної середньої освіти метою діяльності якого є реалізація права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими

складними вадами розвитку, їх інтеграція в суспільство шляхом здійснення комплексних реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я, здобуття освіти відповідного рівня, розвиток та корекцію порушень.

Центр забезпечує здобуття загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку, фізичними та/або сенсорними порушеннями (далі – учні), які мають порушення інтелектуального розвитку в поєднанні з іншими порушеннями.

Центр у своєму складі має пансіон.

Учні проживають у закладі відповідно до Положення про проживання та утримання учнів у пансіоні центру, затвердженого директором закладу від 31.09.2023.

Заклад розрахований на навчання 126 осіб, фактично в центрі навчається 219 учнів. Із загальної кількості учнів 89 мають встановлену групу інвалідності, 28 мають статус внутрішньо переміщених осіб, 5 учнів позбавлені батьківського піклування, 5 учнів проживають у закладі. За віковим складом: до 6 років – 0 осіб, від 6 до 10 років – 84 особи, від 10 до 18 років – 135 осіб, старше 18 років – 0 осіб.

Територія закладу огороджена, доглянута. На території облаштовані дитячі та спортивні майданчики.

Заклад розташований в одній будівлі, що об’єднує навчальний і житловий корпуси. На четвертому поверсі житлового корпусу облаштовано спальні кімнати.

Відповідно до актів огляду від 28.10.2024 № 1 та № 2, обидва приміщення рекомендовано до використання для укриття населення як найпростіші укриття.

У закладі наявна ліцензія на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями: дитяча неврологія, дитяча психіатрія, кардіологія, організація і управління охороною здоров’я; за спеціальністю фахівців у сфері охорони здоров’я: сестринська справа, затверджена наказом Міністерства охорони здоров’я України (далі – МОЗ) від 17.09.2026 № 1370.

Медичний огляд дітей лікарем проводиться двічі на рік.

До посадових інструкцій працівників центру включено пункт про заборону використання методів психічного та фізичного насилля над особистістю учня.

У працівників харчоблоку наявні особисті медичні книжки з відмітками про проходження обов’язкових профілактичних медичних оглядів відповідно до Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов’язковим профілактичним медичним оглядам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2001 № 559.

Відповідно до результату санітарно мікробіологічного дослідження зразка холодної води з крану на харчоблоці № 6106–6109 від 15.09.2026, досліджена проба холодної води за мікробіологічними показниками відповідає вимогам ДСанПіН

2.2.417110 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

У центрі наявний План готовності та реагування на надзвичайні ситуації в умовах воєнного стану від 31.03.2026. Документ визначає функції та обов'язки працівників, порядок інформування, заходи щодо підтримки вразливих учнів та управління ресурсами, спрямовані на захист життя і здоров'я дітей та персоналу, мінімізацію ризиків і забезпечення безперервної діяльності закладу. План також встановлює правові засади, окреслює основні небезпеки та ризики, регламентує взаємодію з екстреними службами, протоколи евакуації та алгоритми дій у випадках обстрілів, авіаударів чи виявлення вибухонебезпечних предметів.

У будівлі проводилися роботи з установлення пандусів у внутрішніх коридорах у місцях перепаду рівнів підлоги, зокрема на ділянках зі сходинками. Метою виконання робіт було забезпечення безпечного пересування та доступності приміщень для маломобільних груп населення.

Також уся будівля покрита мережею Wi-Fi, що забезпечує доступ до мережі Інтернет.

Учні закладу демонструють творчі здібності та досягають успіхів у міських мистецьких заходах і конкурсах.

Заклад активно розвиває партнерську співпрацю з культурними та соціальними установами, благодійниками й громадськими організаціями. Учні відвідують безкоштовні кіносеанси, беруть участь у спільних концертних заходах, зустрічах із фахівцями-кінологами та інших соціально-культурних ініціативах. Співпраця сприяє соціалізації дітей, розширенню їхнього життєвого досвіду та розвитку соціальної активності.

Педагогічний колектив закладу активно долучається до професійного розвитку та підвищення кваліфікації.

На інформаційних стендах наявна інформація про права учнів, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав.

Під час відвідування відбулося спілкування з 2 учнями пансіону та 6 працівниками закладу.

Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від учнів не надходило.

Попередні зауваження.

На підставі рішення Київської міської ради від 17.02.2022 № 4348/4389 «Про зміну типу та найменування деяких закладів освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва» змінено тип та найменування

Санаторної школи-інтернат I-II ступенів № 22 Оболонського району м. Києва (ідентифікаційний код 22878051) на Навчально-реабілітаційний центр № 22 Оболонського району м. Києва.

Попереднє відвідування закладу здійснено 13.11.2018, за результатами якого групою НПМ виявлено порушення прав:

на охорону здоров'я та медичну допомогу;

на гідні, безпечні та нешкідливі умови навчання;

осіб з інвалідністю та маломобільних осіб;

на повагу до приватного і сімейного життя.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Управлінню освіти Оболонської районної в місті Києві державної адміністрації забезпечити:

контроль за додержанням прав вихованців закладу;

опрацювання питання щодо фінансування ремонтних робіт у фізіотерапевтичних кабінетах закладу та обладнання закладу системою протипожежного захисту.

2. Санаторній школі-інтернат I-II ступенів № 22 Оболонського району м. Києва забезпечити:

отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики;

затвердження актуальних медичних протоколів;

здійснення відеоспостереження на території відповідно до вимог законодавства;

контрастне маркування першої і останньої сходинок сходових маршів;

маркування поверхні пандусів.

У ході відвідування 30.09.2026 встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані в переважній більшості.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У порушення пункту 6 розділу II Вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 (далі – Вимоги), вхід до укриття не обладнано для забезпечення доступності та можливості користування ним особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення (фото 1).

2. У порушення пункту 8 Вимог у період дощів у приміщенні укриття спостерігається підтікання, що свідчить про недостатній захист приміщення від потрапляння води. Підтікання може призвести до погіршення технічного стану приміщення та створювати несприятливі умови для перебування учнів і працівників закладу (фото 2).

3. В укритті відсутня система вентиляції. Зі слів батьків учнів та адміністрації закладу, наявні віконні отвори не забезпечують достатнього повітрообміну та ефективного провітрювання приміщення (фото 3). У зв'язку з тривалими повітряними тривогами укриття використовується не лише для тимчасового перебування, а й для продовження освітнього та реабілітаційного процесів. За таких обставин відсутність належної вентиляції ускладнює забезпечення санітарно-гігієнічних вимог і безпечних умов перебування дітей та працівників закладу.

4. У приміщенні їдальні в тумбочці виявлено засоби побутової хімії, що зберігаються у відкритому доступі та можуть становити загрозу життю і здоров'ю дітей (фото 4).

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

5. Незважаючи на наявність у закладі періодичних випадків отримання учнями тілесних ушкоджень, медичними працівниками не складається довідка про фіксацію тілесних ушкоджень (форма первинної облікової документації № 511/о) відповідно до вимог наказу МОЗ від 02.02.2024 № 186 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування».

6. У порушення пункту 4 Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.2021 № 31, встановлено, що медичні працівники закладу мають обмежений та неналежно сформований перелік лікарських засобів для надання допомоги учням у невідкладному стані (фото 5). Зокрема, в аптечці, яку медичні працівники беруть до укриття, наявні препарати, що не мають належної доказової бази для використання у дітей віком до 18 років або не рекомендовані для застосування в педіатричній практиці (аміак, настойка валеріани, корвалмент, анальгін, бесалол, цитрамон, настоянка пустирника, лоперамід). Такий підбір лікарських засобів не відповідає сучасним вимогам безпеки та може становити ризик для здоров'я дітей.

7. У закладі працює лікар-психіатр, який надає психіатричну допомогу учням. Під час аналізу медичної документації встановлено відсутність письмових

усвідомлених згод на проведення психіатричного огляду та надання амбулаторної психіатричної допомоги від осіб, які досягли 14 років, а також від батьків чи інших законних представників малолітніх осіб віком до 14 років. Це свідчить про недотримання вимог щодо добровільності надання психіатричної допомоги, передбачених статтями 4 та 12 Закону України «Про психіатричну допомогу». Відповідні згоди мають оформлюватися згідно з установленими формами первинної медичної документації, затвердженими наказом МОЗ України від 15.09.2016 № 970.

8. У закладі ведення медичної документації здійснюється за довільно обраними формами (зошити), що не відповідає вимогам наказу МОЗ України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» та наказу МОЗ України від 29.05.2013 № 435 «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я, які надають амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну допомогу населенню, незалежно від підпорядкування та форми власності».

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

9. У порушення вимог пункту 8.13 розділу VIII Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом МОЗ від 20.02.2013 № 144 (далі – Державні санітарні норми), добові проби готових страв зберігаються без маркування із зазначенням назви страви та часу її реалізації (фото 6).

10. Житловий фонд пансіону центру перебуває в незадовільному стані. В окремих житлових кімнатах зафіксовано відшарування фарби на стінах та наявність тріщин на стелі (фото 7, 8). У спальнях пансіону виявлено неналежний стан твердого інвентарю, зокрема ліжок, якими користуються учні. Крім того, окремі житлові кімнати захаращені сторонніми предметами та використовуються як складські приміщення (фото 9). Виявлені недоліки негативно впливають на умови проживання і відпочинку учнів.

11. У закладі наявні два генератори потужністю 5 кВт та 7 кВт. Один із генераторів використовується для забезпечення електроживлення укриття, інший призначений для потреб закладу. За інформацією адміністрації закладу, наявних потужностей резервного електроживлення недостатньо для забезпечення

повноцінного функціонування закладу в умовах тривалих відключень електроенергії, що може перешкоджати створенню належних умов для перебування та навчання дітей.

12. У порушення вимог пункту 2 частини першої статті 49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» у холодильнику харчоблоку не дотримано правил товарного сусідства під час зберігання харчових продуктів. Зокрема, риба зберігалася разом із фруктами (сливами), що створює ризик перехресного забруднення харчових продуктів.

13. У порушення пункту 2 частини першої статті 49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» у холодильній камері харчоблоку м’ясо та риба після відкриття упаковки зберігається у поліетиленових пакетах без зазначення строку, до якого його необхідно використати, що унеможливлює належний контроль за строками зберігання продукції та створює ризик її використання після закінчення допустимого строку зберігання (фото 10).

14. У порушення вимог пункту 2 частини першої статті 45 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» встановлено неналежний стан обладнання та кухонного інвентарю, що використовуються у харчоблоці. Зокрема, зафіксовано корозію холодильного обладнання та решіток у ньому, незадовільний стан ємностей, що використовуються в посудомийній машині для миття столового приладдя, а також підносів для подавання їжі дітям. Крім того, сито та каструлі перебувають у незадовільному стані. Виявлені недоліки можуть створювати ризик забруднення харчових продуктів (фото 11, 12, 13, 14).

15. У порушення пункту 5 частини першої статті 49 Закону встановлено, що в журналі контролю температурного режиму холодильного обладнання наявний запис із датою 02.10.2026 (фото 15), яка на момент перевірки ще не настала. Такий запис ставить під сумнів достовірність ведення журналу та фактичне здійснення контролю за дотриманням температурного режиму зберігання харчових продуктів, що може створювати ризик для їх безпечності та здоров’я учнів.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

16. У закладі наявні необлаштовані пороги (фото 16), що можуть ускладнювати безперешкодне пересування маломобільних груп населення, чим порушено вимоги пункту 6.1.4 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (далі – ДБН В.2.2-40:2018).

17. Житлові кімнати учнів закладу розташовані на четвертому поверсі, при цьому ліфт або інший підйомний механізм для забезпечення доступу на відповідний поверх відсутній, що не відповідає пункту 8.1 Державних будівельних норм «Будинки і споруди Заклади освіти» В.2.2-3:2018, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.04.2018 № 106, та пункту 6.1.8 ДБН В.2.2-40:2018 і унеможливлює проживання у закладі учнів, які відносяться до маломобільних груп населення.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

18. У туалетній кімнаті, розташованій на першому поверсі закладу, вікна мають прозоре скління, що створює можливість візуального спостереження за приміщенням ззовні та не забезпечує належного рівня приватності для осіб, які ним користуються.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Київській міській військовій адміністрації забезпечити:

облаштування входу до укриття з урахуванням вимог доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

вжиття заходів щодо усунення причин підтікання води в приміщенні укриття;

облаштування укриття належною системою вентиляції;

достатню потужність резервного електроживлення для підтримання належного функціонування закладу під час тривалих відключень електроенергії;

безперешкодний доступ маломобільних груп населення до житлових кімнат на четвертому поверсі шляхом облаштування ліфта або іншого підйомного механізму.

2. Навчально-реабілітаційному центру № 22 Оболонського району м. Києві забезпечити:

зберігання засобів побутової хімії в окремому, спеціально відведеному та недоступному для дітей місці;

належну фіксацію випадків отримання учнями тілесних ушкоджень;

перегляд та приведення у відповідність до сучасних вимог безпеки переліку лікарських засобів, що використовуються медичними працівниками для надання невідкладної допомоги учням, з урахуванням віку дітей та актуальних клінічних рекомендацій;

оформлення письмових усвідомлених згод на проведення психіатричних оглядів та надання психіатричної допомоги відповідно до вимог законодавства;

ведення медичної документації за встановленими формами відповідно до вимог чинного законодавства;

маркування добових проб готових страв із зазначенням назви страви та часу її реалізації;

належний стан житлових приміщень пансіону, ліжок та звільнити житлові кімнати від сторонніх предметів;

дотримання правил товарного сусідства під час зберігання харчових продуктів у холодильному обладнанні;

належне маркування продуктів харчування після відкриття упаковки із зазначенням кінцевого строку їх використання;

належний стан обладнання та кухонного інвентарю харчоблоку, замінити непридатні для використання предмети;

достовірне ведення журналу контролю температурного режиму холодильного обладнання та внесення фактичних показників температури;

облаштування порогів відповідно до вимог доступності для маломобільних груп населення;

Додатки: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Антон КРУЦЮК**

Фотоматеріали

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

фото 5

фото 6

фото 7

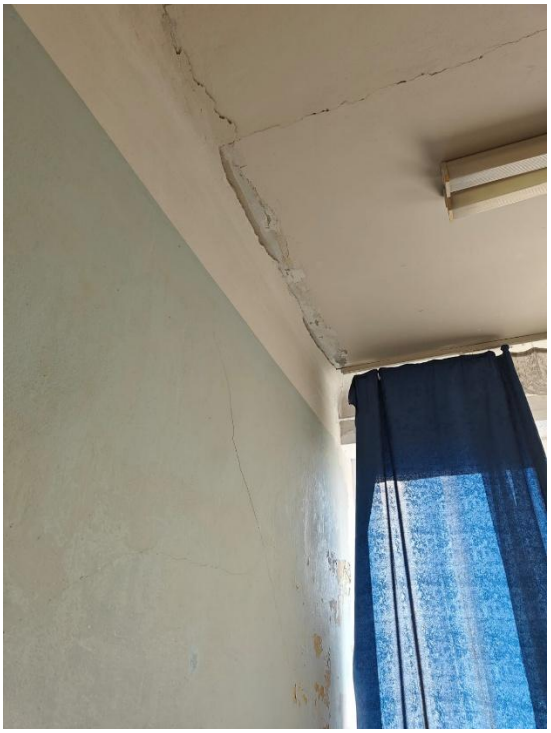

фото 8

фото 9

фото 10

фото 11

фото 12

фото 13

фото 14

фото 15

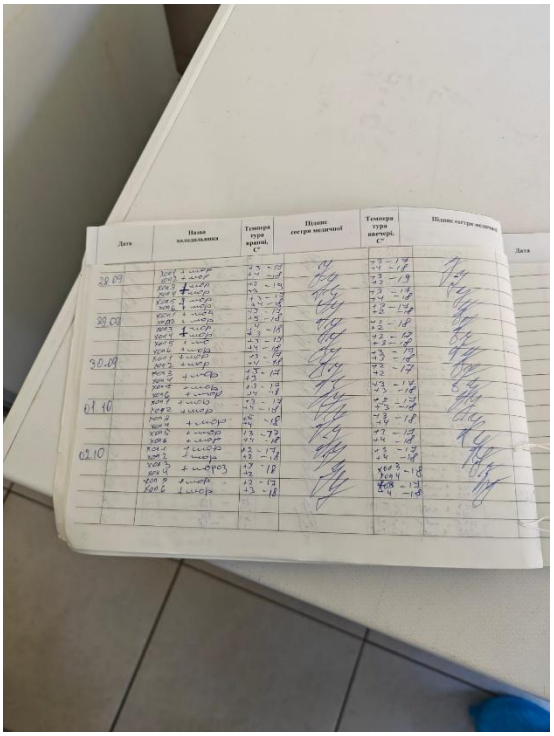

фото 16

